

Tillfällig riktlinje till barnmorskor på barnmorskemottagningar i Region Västmanland

Gäller fr o m 2020-04-07 med anledning av Coronapandemin 2020. Observera att riktlinjer och direktiv kan komma att ändras.

Denna tillfälliga riktlinje riktar sig i första hand till barnmorskor som en vägledning i det dagliga arbetet på barnmorskemottagningen.

Vägledningen är uppdelad utifrån en situation med ordinarie bemanning samt om det råder bemanningsbrist.

Under Coronapandemin kommer det variera vilken situation som ni befinner i. Handläggningen av era patienter kommer därför skilja sig åt.

Vägledningen beskriver prioriteringar i verksamheten vid:

- Ordinarie bemanning på BMM (Tabell 1)
- Bemanningsbrist på BMM (Tabell 2)

Instruktionen för *Samverkan mellan vårdcentraler avseende barnmorskemottagning* (dok.nr 34238), måste aktiveras och gemensam planering genomföras mellan aktuella vårdcentraler/BMM.

Allmänna rekommendationer för tillfällig omställning av verksamheten på BMM

För att minska smittspridningen i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer bör om möjligt fysiska besök ersättas med distanskontakt, d.v.s. telefon, digitalt vårdmöte. Under graviditet är det enbart hälsosamtal och delar av inskrivningsbesöket som kan ersättas digitalt, övriga graviditetskontroller kräver besök på mottagningen.

- Distanstolk via telefon används vid samtliga tolkbesök.
- Partner och ev. syskon ska inte delta vid besök på barnmorskemottagning i syfte att förhindra smittspridning.
- Planeringsronder sker via telefon fr o m vecka 13 enligt ordinarie schema.
- Vid behov av tidigt läkarbesök alternativt andra besök senare i graviditeten måste hänsyn tas till ev. restriktioner på Specialistmödravården. Rådgör med mödrahälsovårdsöverläkare vid behov av akut ställningstagande för vidare handläggning avseende gravid kvinna med komplikation.
- Psykologkonsultation och besök hos mödra- och barnhälsovårdspsykolog fortsätter men kan ersättas med Skype/telefon vid behov. Vid behov av psykolog kan kontakt tas som i vanliga fall via telefon eller som hänvisning i Cosmic i psykologernas gemensamma funktionsbrevlåda.
- Föräldragrupper ställs in så länge smittspridning i samhället. MHV-enheten arbetar med en digital lösning för föräldragrupper som kan erbjudas.
- Gravida kvinnor (graviditetsvecka 38–42) med luftvägssymtom ska ta prov för Covid-19 (inför förlossningen). Barnmorska kontaktar Covidsköterska på Infektion 021-17 55 89. Provet tas dagtid på Infektionsmottagningen i Västerås och bekostas av Smittskydd.

Tabell 1. Vid ordinarie bemanning på BMM

BESÖKSTYP	PATIENTKATEGORI	ÅTGÄRD	KOMMENTAR
GRAVIDITET			
Graviditets-övervakning	Friska gravida (utan luftvägssymtom)	Besök enligt ordinarie basprogram (medicinskt och psykosocialt)	Hälsosamtal kan erbjudas via digitalt vårdmöte/telefon. Provtagning enligt ordinarie rutin.
	Gravida med luftvägssymtom	Besök enligt ordinarie basprogram (medicinskt och psykosocialt)	Hälsosamtal och delar av inskrivningsbesök kan erbjudas via digitalt vårdmöte/telefon. Omboka besök tills patienten varit symtomfri 48 timmar. Detta är beroende av patientens tidigare anamnes, aktuellt status samt vilken graviditetsvecka som är aktuell. Efter individuell bedömning kan ordinarie besök skjutas upp 1 vecka, ex. tidigare frisk omföderska utan identifierade medicinska- och/eller obstetriska riskfaktorer. OBS! I graviditetsvecka 38–421 med luftvägssymtom ska prov tas för Covid-19 (inför förlossningen). Barnmorska kontaktar Covidsköterska på Infektion 021-17 55 89. Provet tas dagtid på infektionsmottagningen i Västerås och bekostas av Smittskydd. Om kontroller måste genomföras t ex blodtryck, fosterläge och avlyssning av fosterljud genomförs kontrollen enligt vårdcentralens rutin för personer med smitta.
	Eftervårdsbesök för friska kvinnor	Enligt ordinarie planering	Om kvinnan uppger att hon inte vill besöka BMM ska uppföljning av t ex förlossningen, amning och frågor om ev. besvär från bristning/bäckenbotten ske via digitalt vårdmöte/telefon. Besök för undersökning bokas senare.
	Eftervårdsbesök för kvinnor med luftvägssymtom	Individuell bedömning om behov av besök	Har kvinnan luftvägssymtom och är så pass frisk att hon kan genomföra delar av uppföljningen kan det erbjudas via digitalt vårdmöte/telefon. Omboka besök för undersökning tills patienten varit symtomfri 48 timmar. Kvinnor med akuta besvär från underlivet ska erbjudas besök på BMM enligt vårdcentralens rutin för personer med smitta.
Föräldragrupper	Kvinnor och partner	Fysiska grupp-träffar avbokas	Kan erbjudas individuell förlossning- och föräldraförberedelse vid ordinarie besök alternativt via digitalt vårdmöte. Digitala föräldragrupper kan erbjudas.

BESÖKSTYP	PATIENTKATEGORI	ÅTGÄRD	KOMMENTAR
PREVENTIVMEDEL			
Receptförskrivning	Friska kvinnor	Receptförnyelse Nyförskrivning	Anamnestagning via telefon/digitalt vårdmöte. Recept föreskrives för 3mån-1år utifrån när senaste besöket skedde på BMM. Besök för ev. undersökning och blodtryck bokas in senare. Boka besök för anamnestagning, blodtryckskontroll och undersökning.
	Kvinnor med luftvägssymtom	Receptförnyelse Nyförskrivning	Anamnestagning via telefon/digitalt vårdmöte. Recept 3mån-1år utifrån när senaste besöket skedde på BMM. Anamnestagning via telefon/digitalt vårdmöte. Recept för 3 månader. Blodtryckskontroll och undersökning när patienten varit symtomfri minst 48h. Information om kondom/akut p-piller.
Insättning av spiral/P-stav	Friska kvinnor	Enligt ordinarie planering	Besök för insättning av spiral/p-stav kan genomföras.
	Kvinnor med luftvägssymtom	Ombokas	Erbjud ny tid när patienten varit symtomfri minst 48 timmar. Information om kondom/akut p-piller.
Byte av spiral/P-stav	Friska kvinnor	Ombokas till senare	
	Kvinnor med luftvägssymtom	Ombokas till senare	
CERVIXCANCER PREVENTION			
Gynekologisk cellprovtagning	Kvinnor aktuella för provtagning under perioden	Ombokas om de fått kallelse	Kallelsekansliet kallar inga fler kvinnor fr o m 9/3–2020. Detta gäller tills nya direktiv kommer från regionledning.
STI			
Provtagning	Kvinnor med behov av provtagning för STI	Hänvisa till e-tjänsterna 1177	Information om kondom.
Behandling	Kvinnor med diagnostiserad STI alternativt fått brev om kontaktspårning	Hänvisa till e-tjänsterna 1177	Behandling av konstaterad klamydiainfektion kan ske via telefon/digitalt vårdmöte. Information ska ges om att hänvisning till smittspårande enhet (Venerologmottagning eller UM) kommer att ske. Information om kondom.

Tabell 2. Vid bemanningsbrist på BMM

BESÖKSTYP	PATIENTKATEGORI	ÅTGÄRD	KOMMENTAR
GRAVIDITET			
Graviditetsövervakning	Friska gravida (utan luftvägssymtom)	Besök enligt ordinarie basprogram (medicinskt och psykosocialt)	Besök sker hos annan barnmorska på BMM eller på samverkande BMM. Hälsosamtal och delar av inskrivningsbesök kan erbjudas som digitalt vårdmöte/telefon. Provtagning enligt ordinarie rutin.
	Gravida med luftvägssymtom	Besök enligt ordinarie basprogram (medicinskt och psykosocialt)	Hälsosamtal och delar av inskrivningsbesök kan erbjudas via digitalt vårdmöte/telefon. Provtagning ombokas till patienten varit symtomfri minst 48h. Omboka besök tills patienten varit symtomfri 48 timmar. Detta är beroende av patientens tidigare anamnes, aktuellt status samt vilken graviditetsvecka som är aktuell. Efter individuell bedömning kan ordinarie besök skjutas upp 1 vecka, ex. tidigare frisk omfödarska utan identifierade medicinska- och/eller obstetriska riskfaktorer. OBS! I graviditetsvecka 38–42 med luftvägssymtom ska prov tas för Covid-19 (inför förlossningen). Barnmorska kontaktar Covidsköterska på Infektion 021-17 55 89. Provet tas dagtid på infektionsmottagningen i Västerås och bekostas av Smittskydd. Om kontroller måste genomföras t ex blodtryck, fosterläge och avlyssning av fosterljud genomförs kontrollen enligt vårdcentralens rutin för personer med smitta. Besök sker hos annan barnmorska på BMM eller på samverkande BMM.
	Eftervårdsbesök för friska kvinnor	Individuell bedömning om behov av besök	Eftervårdsbesök ombokas till senare. Kvinnor med besvär från underlivet ska erbjudas besök hos annan barnmorska på BMM eller till samverkande BMM.
	Eftervårdsbesök för kvinnor med luftvägssymtom	Individuell bedömning om behov av besök	Eftervårdsbesök ombokas till senare. Kvinnor med besvär från underlivet ska erbjudas besök hos annan barnmorska på BMM eller på samverkande BMM enligt vårdcentralens rutin för personer med smitta.
Föräldragrupper	Kvinnor och partner	Fysiska gruppträffar avbokas	Kan erbjudas individuell förlossning- och föräldraförberedelse vid ordinarie besök alternativt via digitalt vårdmöte. Digitala föräldragrupper kan erbjudas.

BESÖKSTYP	PATIENTKATEGORI	ÅTGÄRD	KOMMENTAR
PREVENTIVMEDEL			
Receptförskrivning	Friska kvinnor	Receptförnyelse Nyförskrivning	Anamnestagning via telefon/digitalt vårdmöte. Recept föreskrives för 3mån-1år utifrån när senaste besöket skedde på BMM. Besök för ev. undersökning och blodtryck bokas in senare. Boka besök för anamnestagning, blodtryckskontroll och undersökning. Besök sker hos annan barnmorska på BMM eller på samverkande BMM.
	Kvinnor med luftvägssymtom	Receptförnyelse Nyförskrivning	Anamnestagning via telefon/digitalt vårdmöte. Recept föreskrives för 3mån-1år utifrån när senaste besöket skedde på BMM. Besök för ev. undersökning och blodtryck bokas in senare. Anamnestagning via telefon/digitalt vårdmöte. Recept föreskrives för 3 månader. Blodtryckskontroll och undersökning när patienten varit symtomfri minst 48 timmar hos annan barnmorska på BMM eller på samverkande BMM. Information om kondom/akut p-piller.
Insättning av spiral/P-stav	Friska kvinnor	Ombokas	Boka in besök till senare alternativt bokas tid till samverkande BMM för insättning av spiral/p-stav om möjlighet finns. Erbjud annan preventivmedelsmetod och ge information om kondom/akut p-piller.
	Kvinnor med luftvägssymtom	Ombokas	Boka in besök till senare alternativt bokas tid till samverkande BMM för insättning av spiral/p-stav när patienten varit symtomfri minst 48h om möjlighet finns. Erbjud annan preventivmedelsmetod och ge information om kondom/akut p-piller.
Byte av spiral/P-stav	Friska kvinnor	Ombokas till senare	
	Kvinnor med luftvägssymtom	Ombokas till senare	
CERVIXCANCER PREVENTION			
Gynekologisk cellprovtagning	Kvinnor aktuella för provtagning under perioden	Ombokas om de fått kallelse	Kallelsekansliet kallar inga fler kvinnor fr o m 9/3–2020. Detta gäller tills nya direktiv kommer från regionledning.

BESÖKSTYP	PATIENTKATEGORI	ÅTGÄRD	KOMMENTAR
STI			
Provtagning	Alla kvinnor	Hänvisa till e-tjänsterna 1177	Information om kondom.
Behandling	Kvinnor med diagnostiserad STI alternativt fått brev om kontaktspårning		Behandling av konstaterad klamydiainfektion kan ske via telefon/digitalt vårdmöte hos annan barnmorska på BMM eller på samverkande BMM. Information ska ges om hänvisning till smittspårande enhet (Venerologmottagning eller UM) kommer att ske. Information om kondom.

Framtagen av Mödrahälsovårdenheten och fastställd av Regional Särskild Sjukvårdsledning 2020-04-03.

2020-04-07

Mödrahälsovårdsenheten Region Västmanland

Ylva-Li Lindahl, Marie Wandfelt, samordnande barnmorska/vårdutvecklare
Björn Svartsgård, Mödrahälsovårdsöverläkare